

Door onze redacteur
AN SALOMONSON

Geschuif met bestemmingen voor paleis aan het Lange Voorhout

Herschikking Haagse kunstcollecties

DEN HAAG, 27 jan. — De onderhandelingen tussen prinses Juliana en de gemeente Den Haag over de aankoop van het paleis aan het Lange Voorhout zijn bijna rond. De koopsom zal ergens tussen de vijf en tien miljoen gulden liggen. De prinses heeft evenwel als voorwaarde gesteld dat het paleisje, waar vroeger haar grootmoeder koningin Emma heeft gewoond en waar tot voor kort prins Claus bureau hield, een waardige bestemming krijgt. Ook de gemeente wil dat.

Het pand werd in 1760 door Pieter de Swart gebouwd voor de familie Patras en werd in 1845 door prins Hendrik, zoon van koning Willem II, aangekocht en als stadspaleis ingericht. Het staat vast dat er nu een museum zal worden gevestigd in het kader van een groot-scheepse herschikking van de diverse Haagse collecties. Zo'n herschikking wordt dringend noodzakelijk geacht omdat het Haagse museum-beleid de afgelopen jaren hoofdzakelijk door ad hoc beslissingen is gekenmerkt.

Zo is het Bredius-museum (zeventiende eeuwse kunst) aan de Prinsengracht gesloten en op reis gestuurd, de kostuumverzameling aan de Vijverberg werd bijgezet in het Gemeentemuseum, voor de collectie-Mesdag (negentiende eeuwse schilderkunst) — nu nog in een bouwvallig en te klein pand aan de Laan van Meerdervoort gehuisvest — wordt al tijdens een nieuw onderzoek gezocht.

Bredius

Wethouder Verduyn Lunel (cultuur, Links Den Haag) onderhandelt op het ogenblik met minister Brinkman (WVC) om de collectie-Mesdag, nu nog rijksbezit, over te nemen, inclusief een bruidsschat voor de

hoog nodige restauratie van doeken en lijsten. Hij wil de schilderijen in het paleis aan het Lange Voorhout onderbrengen, samen met de collectie-Bredius. Een dergelijk museum zou volgens hem een extra stimulans betekenen voor een levendige, multifunctionele binnenstad — een van de prioriteiten van het huidige gemeentebestuur.

Een ruil van de collectie-Mesdag met de collectie-Bredius sluit hij als alternatief evenwel niet uit. De collectie-Bredius zou in dat geval mooi aansluiten bij die van het Mauritshuis en de schilderijenzaal Prins Willem V, beide rijksmusea. De Mesdag-collectie zou volgens deze vari-

ant onderdak kunnen krijgen in het Gemeentemuseum, waardoor de daar aanwezige Haagse School zou worden versterkt.

Verduyn Lunel wil in elk geval het kostuummuseum en de muzikafdeling uit het Gemeentemuseum weghalen. Daardoor moet ruimte vrijkomen voor de collectie-Mesdag, maar kan ook meer aandacht worden besteed aan de hedendaagse beeldende kunst (het stokpaard van deze wethouder). Overigens: volgens ingewijden heeft de wethouder de kans om in het nieuw te bouwen stadhuis aan het Spui een apart muziekmuseum in te richten voor de vermaarde collectie muziekinstrumenten, indertijd laten glippen door daarvoor niet

tijdig en energiek genoeg te lobbyen.

Raadslid Cathrien van Herwaarden (D66) vindt het samenvoegen onder één dak van Bredius en Mesdag, die twee verschillende tijdperken in de vaderlandse schilderkunst vertegenwoordigen, een onzinnige gedachte die op de bezoekers verwarrend zou werken. De enige overeenkomst is, zegt ze, dat beide collecties door rijke Hagenaars bijeen zijn gebracht.

Tijdens het laatste begrotingsdebat heeft zij ervoor gepleit de collectie-Mesdag in het Gemeentemuseum op te nemen en de collectie-Bredius ergens in de omgeving van het Mauritshuis onder te brengen. Het treft goed

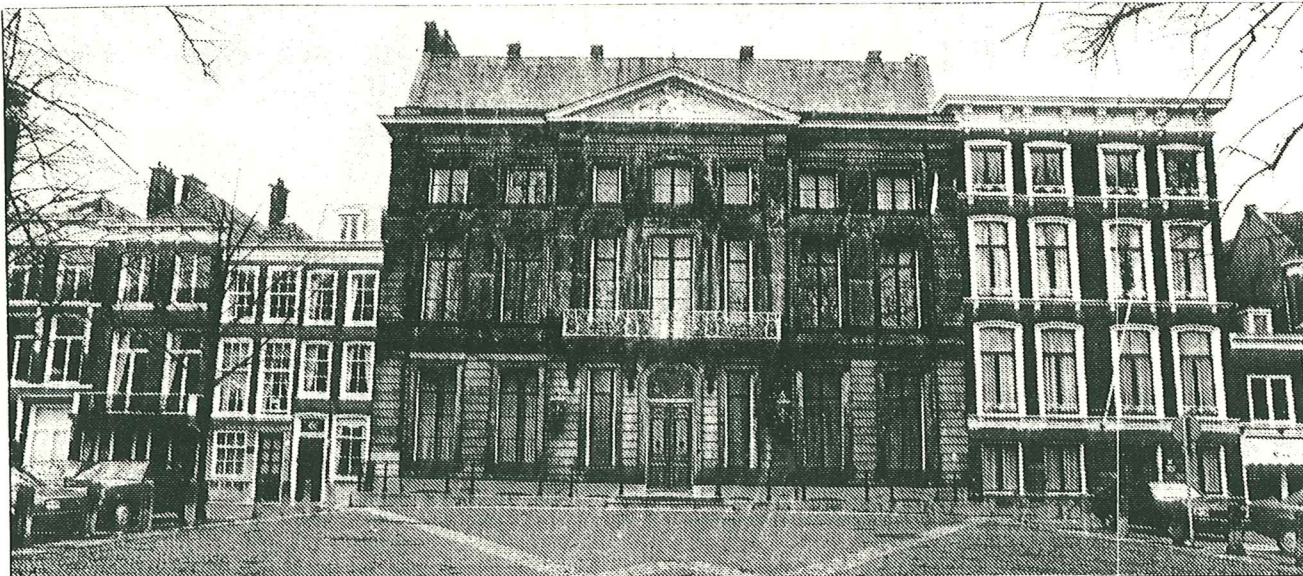
dat, volgens nog onbevestigde geruchten, een vermogend privéverzamelaar voor zijn eigen zeventiende eeuwse schilderijen een huis in die buurt zoekt en zich bereid zou hebben getoond Bredius daarin op te nemen.

Volgens het D66-voorstel zou de kostuum- en mode-afdeling uit het Gemeentemuseum in het paleis op het Voorhout moeten worden ondergebracht zodat er genoeg plaats vrijkomt voor de collectie-Mesdag (die, zo heeft de familie Mesdag als voorwaarde gesteld, in haar geheel te zien zal moeten zijn). In het nieuwe kostuummuseum kunnen dan ook de ontwikkelingen naar de hedendaagse mode worden getoond. Tevens zou een verband

moeten worden gelegd met de historische gewaden in het bezit van de koninklijke familie. De twee koetshuizen en de tuin achter het paleis ziet Van Herwaarden als een ideale entourage voor het geven van modeshows.

Rudi Fuchs, de nieuwe directeur van het Gemeentemuseum, zou zich naar verluidt in deze laatste oplossing heel goed kunnen vinden. Onduidelijk evenwel blijft voorlopig in elke variant wat er zal moeten gebeuren met de muziekverzameling, die niet alleen een groot aantal unieke instrumenten maar ook een bibliotheek, een archief en iconografie omvat. Minister Brinkman weigert met geld over de brug te komen voor wat volgens iedereen de beste oplossing zou zijn: een eigen muziekmuseum. Dat zou in de buurt van het conservatorium en het nieuwe muziektheater aan het Spui moeten komen en er zou plaats moeten zijn voor kleinere concerten. Rotterdam, zo merkt men kortsnelig op, krijgt toch zeker ook een eigen architectuurmuseum en men herinnert aan de noodlijdende sociëteit De Witte aan het Plein — zonder twijfel een ideale lokatie voor zo'n museum.

Voorlopig heeft het gemeentebestuur al zorgen genoeg om voor de aankoop van het paleis en de restauratie ervan (ook nog eens miljoenen gulden, schat men) het benodigde geld vrij te maken. Zonder substantiële hulp van WVC en de Rijksgebouwendienst zal Den Haag het niet redden. Er is evenwel een stok achter de deur. Alle partijen staat het schrikbeeld voor ogen van het vroegere ministerie van buitenlandse zaken — eveneens een schitterend gebouw dat, sinds de BKR erin trok, met zijn vellen en lappen aan de voorgrond het hele Plein ontsiert. Een dergelijke schandvlek ook aan het koninklijke Voorhout? Dat is voor iedere Hagenaar ondenkbaar. Een museum wordt het dus in ieder geval.

Het paleis aan het Lange Voorhout, nu nog in het bezit van prinses Juliana. De gemeente Den Haag, de aanstaande eigenaar, zal er een museum in huisvesten maar is nog op zoek naar een collectie. (Foto Chris de Jongh)